

TUTKIMUS

Meddelande

Undersökning visar:

Unga rentav starkare bakom välfärdssamhället än medelålders

Unga finländare ger välfärdssamhället starkare stöd än vad äldre åldersgrupper gör. 18–29-åringarna tror oftare än andra att de centrala institutionerna kan ta medborgarnas behov i beaktande också i framtidens stora omvälvningar. Undersökningen stärker inte uppfattningen om att unga skulle vara särskilt kritiska till eller besvikna på välfärdssamhället, snarare är budskapet det motsatta.

Finländarna litar framför allt på familjen, vetenskapen och forskningen, polisen, Försvarsmakten och skolsystemet. Svagast är förtroendet för det politiska beslutsfattandet, media och kyrkan.

Alla befolkningsgrupper litar inte lika mycket på institutionerna. Personer med god utkomst och hög utbildning har i allmänhet större förtroende för samhällets institutioner än andra. Låginkomsttagare, personer med lägre utbildning och sannfinländarnas anhängare litar mindre på institutionerna. De upplever också att institutionerna mer sällan verkar för människornas bästa. Unga har positivare inställning till institutionerna än andra grupper.

Finländarna upplever att socialskyddet och medias samhällliga betydelse har ökat och att kommunens och kyrkans betydelse har minskat.

Resultaten framgår av rapporten *"Förtroende i luften, men hur mycket? En undersökning om förtroendet för samhällets institutioner hos olika generationer"*. I studien granskas familjen, kommunen, kyrkan, medborgarorganisationerna, socialskyddet, pensionssystemet, det politiska beslutsfattandet, media samt vetenskapen och forskningen.

Undersökningen har gjorts av E2 Forskning. Arbetet har fått stöd av Finlands Kommunförbund, Sitra och Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf. Undersökningen baserar sig på material som insamlats genom enkäter och intervjuer under coronatiden (10/2020–3/2021).

Familjen håller ställningen, men man har nog av motsättningar

Finländarna litar mera på familjeinstitutionen än på de övriga institutioner som granskades. Att familjen har en central ställning visas av att förtroendet till familjen är starkt oberoende av de svarandes ålder, bostadsort eller utbildningsbakgrund. Familjen har behållit sin ställning trots att familjebegreppet idag är mångsidigare än förut.

Både unga och medelålders är oavsett sin utbildningsbakgrund trötta på de offentliga stridigheterna och motsättningarna. Man är bekymrad över polariseringen.

TUTKIMUS

- *De intervjuade ungas och medelålders beskrivningar av samhällsatmosfären upplevdes av forskarna som starkt berörande. Finländare med olika bakgrund beskrev spontant hur polariseringen splittrar Finland, berättar programdirektör **Jenni Simonen** från E2 Forskning.*
- *Undersökningen visar att låginkomsttagare har en negativare inställning till institutionerna än andra och genomgående litar mindre på olika institutioner än vad personer med bättre utkomst gör. Det är på sin plats att fundera över, när misstroende är ett tecken på sund demokrati och när det är ett tecken på stora problem i samhället och vad man då måste vara beredd på, reflekterar äldre rådgivare **Jouni Backman** vid Sitra.*

Få tror på institutionernas rättvisa och förmåga att förnya sig

De centrala institutionerna anses vara viktiga för finländarnas välfärd, men tilltron till deras förmåga att förnya sig och till deras rättvisa är svag. Endast omkring en tredjedel av finländarna tror att välfärdssamhällets centrala institutioner förmår ta medborgarnas behov väl i beaktande i framtidens stora förändringar.

Vetenskapen och forskningen skiljer sig klart från de andra institutionerna. Två tredjedelar av finländarna anser att vetenskap och forskning bidrar till ökad jämlikhet och trygghet, och tre fjärdedelar anser att de har förmåga att förnya sig. Dessutom anser ca 40 procent att vetenskap och forskning stärker samhörigheten. Finländarna uppskattar vetenskap och forskning, oberoende av deras utbildningsnivå och livssituation.

Också bedömningarna av rättvisan är avslöjande: vetenskapen och forskningen och medborgarorganisationerna är de enda av de granskade institutionerna som över hälften av finländarna anser vara rättvisa.

Under 30 procent av finländarna förknippar kyrkan, Fpa, det politiska beslutsfattandet eller arbetspensionsförsäkrarna med förnyelseförmåga.

- *Befolkningens åldrande och den försämrade försörjningskvoten framkallar oro över pensionssystemets bärförmåga. Dessa teman har också varit mycket synliga i den offentliga debatten. Det finns stora skillnader i fråga om förtroendet för pensionssystemet mellan olika åldersgrupper, men i alla åldersgrupper anses pensionsskyddet vara betydelsefullt med tanke på välfärden. Också arbetspensionsförsäkrarna betraktas som en trygghetsskapande instans, kommenterar Telas verkställande direktör **Suvi-Anne Siimes**.*
- *Många institutioner betraktas som oförmögna att förnya sig. De unga förhåller sig ändå positivare till många institutioner än de äldre. Det är fint att det utvecklingsarbete på lokalnivå som står närmast medborgarna ger resultat. Majoriteten av ungdomarna upplever att deras hemkommun är rättvis och har förnyelseförmåga, funderar **Sini Sallinen**, utvecklingschef på Finlands kommunförbund.*

TUTKIMUS

Coronatidens restriktioner godkänns, kritik för bristande konsekvens

I undersökningen utreddes också inställningen till åtgärderna under coronatiden. Majoriteten (70 %) av medborgarna prioriterar det gemensamma bästa och säkerheten framför individens frihet och understöder begränsningsåtgärderna. I intervjuerna bedömdes, att individens starka rättigheter i Finland har försvårat de lösningar som varit nödvändiga under coronatiden. Restriktionerna upplevs inte i sig som problematiska, utan kritiken riktas till inkonsekvensen i riktlinjerna och till det långsamma beslutsfattandet.

*****

Om undersökningen

Förtroende i luften, men hur mycket? - rapporten baserar sig på två material: en enkät som besvarades av 4101 personer (ett representativt sampel av den vuxna befolkningen i Finlands fastland, materialet insamlat med en webbpanel 27.10.–3.11.2020) samt gruppintervjuer med unga (25–29 år gamla) och medelålders (50–55 år gamla), där sammanlagt 41 personer deltog. Intervjuerna gjordes i mars: 2021.

Undersökningen har gjorts av E2 Forskning, Den har skrivits av forskarna vid E2 Forskning, PD **Jenni Simonen**, Pol.mag. **Aino Heikkilä**, PD **Ville Pitkänen** samt PD **Jussi Westinen** (som övergått till andra uppgifter 17.9.2021).

I finansieringen av undersökningen har deltagit **Finlands Kommunförbund, Sitra och Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.**

"Förtroende i luften, men hur mycket? En undersökning om förtroendet för samhällets institutioner hos olika generationer" offentliggörs 27.9.2021 kl. 12.30 i Helsingfors Musikhus.

Rapporten kan laddas ner på adressen <https://bit.ly/3ADRsVP>.

Undersökningen är en del av projekthelheten Generationernas bekymmer och styrkor, som genomförs åren 2020–2022 genom tre undersökningar om hur unga och medelålders tänker. Förutom institutioner och förtroende granskas finländarnas attityder till arbetslivet och deras syn på ett gott liv.

Ytterligare information om undersökningen:

Jenni Simonen
PD, programdirektör (ansvarig forskare för projektet)
E2 Forskning
050 346 5021
jenni.simonen@e2.fi

Ville Pitkänen
PD, äldre forskare
E2 Forskning
040 777 0869
ville.pitkanen@e2.fi

